

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/96/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010423
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121010423.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szaba, v trestnej veci odsúdeného P. E., nar. X. Y. XXXX v E., trvalé bydlisko E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu riaditeľa ústavu na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 22. februára 2022, č. k. 29Nt/85/2021-95, na neverejnom zasadnutí konanom 19. mája 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného

P. E. z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením z 22. februára 2022, č. k. 29Nt/85/2021-95, podľa § 9 ods. 3, ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a § 411 Trestného poriadku odsúdenému P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len odsúdený), zmenil spôsob výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 13.01.2015, sp. zn. 7T/52/2014 tak, že odsúdeného preradil z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd skonštatoval, že návrh podaný riaditeľom ÚVTOS na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného bol podaný dôvodne, nakoľko z hodnotenia ústavu vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného je dlhodobou problémové a nie je na požadovanej úrovni, čo sa premietlo do piatich disciplinárnych trestov, ktoré mu boli uložené. Odsúdený taktiež neplní ciele stanovené programom zaobchádzania a doterajším výkonom trestu odňatia slobody nepreukazuje polepšenie, nepodrobuje sa požadovaným spôsobom ústavnému poriadku, neplní program zaobchádzania, z čoho možno vyvodiť, že náprava odsúdeného a jeho resocializácia v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia nenapreduje, preto je namieste, aby sa táto realizovala v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, kde bude možné na odsúdeného pôsobiť intenzívnejšie (v prípade potreby uplatniť u odsúdeného ďalšie metódy a postupy zaobchádzania na účel prehĺbenia individualizácie výkonu trestu aj umiestneným v špecializovanom oddiele) tak, aby uložený trest odňatia slobody splnil svoj účel.

3. Ihneď po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí zahlásil voči nemu odsúdený do zápisnice sťažnosť. Prokurátorka sa vzdala práva podať sťažnosť.

4. Odsúdený sťažnosť odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Kruteka písomným podaním doručeným okresnému súdu 23. februára 2022.

5. V úvode sťažnosti obhajca poukazuje na závery znaleckého psychiatrického posudku znalcov MUDr. Dany Šedivej, MUDr. Marty Pavlíkovej a Mgr. Jolany Múdrej, vypracovaného 4. júna 2020, z ktorého vyplýva, že odsúdený trpí duševnou poruchou „Zmiešaná porucha osobnosti“, ktorá však nie je duševnou poruchou v pravom slova zmysle, ale jedná sa o trvalé, od detstva sa vyvíjajúce odchýlky od harmonickej štruktúry osobnosti; má znížený intelekt na hranici miernej retardácie. V tej súvislosti uviedol, že u odsúdeného nie je možné, aby sa z uvedeného stavu vyliečil pomocou predpísaných liekov, preto

preradenie do stredného stupňa stráženia nebude mať žiadny pozitívny účinok, skôr naopak, odsúdený bude vytrhnutý zo známeho prostredia a umiestnený do neznámeho prostredia s neznámymi ľuďmi, čo by podľa jeho názoru viedlo k opätovnému vyhroteniu jeho duševnej poruchy a k opätovným prejavom sebapoškodzovania. Ak by bol odsúdený umiestnený do izolácie alebo do najprisnejšieho stupňa stráženia, tak jeho chápanie a správanie sa nezmení a ani nepríde k zlepšeniu jeho stavu.

6. Ďalej obhajca poukázal na dokument venovaný zmiešanej poruche osobnosti (štandardný postup) vypracovaný Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 1 písm. c) zákona 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z neho citoval, že: „Nakoľko symptómy a charakteristiky skupiny pacientov so zmiešanou poruchou osobnosti pokrývajú široké rozpätie, nie je žiadna špecifická liečba pre túto skupinu porúch. Je produktívne terapiu orientovať podľa dominujúcich symptómov a z registra psychoterapeutických i farmakoterapeutických voliť postupy prináležiace dominantnej, aj keď podprahovo zvýraznenej poruchy osobnosti. Liečbu môže dopĺňať liečbopedagogická intervencia zameraná na zlepšenie kvality života a na stratégie zvládania. ... Je potrebné počítať s nutnosťou dlhodobého odborného vedenia a nutnosťou prispôsobovania terapeutických intervencií. Pri vedení pacientov so zmiešanou poruchou osobnosti sa predpokladá dlhodobý manažment problémov, preto je dôležitý dôraz na kvalitný terapeutický vzťah.“

7. Obhajca v sťažnosti ďalej argumentoval tým, že odsúdený je momentálne zvyknutý na svoju dennú rutinu, je v kontakte s ostatnými odsúdenými umiestnenými na oddiele, vychádza si s nimi, trávi s nimi voľný čas. V tejto súvislosti poukázal aj na jeho vyjadrenie na verejnom zasadnutí 22. februára 2022. Poukazuje na to, že po umiestnení odsúdeného na oddiel špecializovaného zaobchádzania a jeho priradení pod nového pedagóga p. Lovásika sa samopoškodzovacie sklony odsúdeného dostali do úzadia a od jeho preradenia nedošlo ani k jednému pokusu o samovraždu. Uvedené je spôsobené tým, že p. Lovásik nemá na oddiele 30 odsúdených, ale len 16 a má čas sa týmito osobne venovať. Uvedené je práve to, čo odsúdený potrebuje, mať sa s kým porozprávať (s odborníkom) a zároveň mať pocit, že mu niekto načúva a má snahu jeho problémy riešiť. Zároveň znovu dodal, že odsúdený si vytvoril svoju dennú rutinu, ktorú každý deň podrobne dodržiava, zúčastňuje sa skupinových stretnutí každý pondelok, pozná sa s ostatnými odsúdenými vďaka čomu sa z výbušného a prchkého človeka stal človek, ktorý dokáže pracovať so svojim stresom a návalmi hnevu.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené je obhajca toho názoru, že ak príde k premiestneniu odsúdeného do výkonu trestu zo stredným stupňom stráženia, môže u neho dôjsť k zmene jeho stavu, keďže bude premiestnený z miesta, na ktoré je zvyknutý a kde má vytvorenú svoju dennú rutinu a zároveň, kde si vychádza s ďalšími odsúdenými. V súvislosti so zmiešanou poruchou osobnosti a miernou retardáciou, ktorou trpí odsúdený môže táto zmena viesť k opätovnému prehĺbeniu jeho duševnej poruchy a k opätovným prejavom sebapoškodzovania. Preto obhajca v konečnom návrhu žiadal, aby odsúdený nebol premiestnený do výkonu trestu zo stredným stupňom stráženia.

9. Prokurátorka sa k dôvodom sťažnosti odsúdeného ku dňu konania neverejného zasadnutia nevyjadrila.

10. Okresný súd riadne predložil spisový materiál Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o podanej sťažnosti dňa 10. mája 2022.

11. Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

a) nie je prípustná,

b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo

c) nie je dôvodná.

12. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou - odsúdeným, postupom podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

13. Pokiaľ ide o konanie predchádzajúce napadnutému výroku, krajský súd nezistil v postupe okresného súdu žiadne pochybenia. Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že o návrhu odsúdeného bolo rozhodnuté na verejnom zasadnutí, po predchádzajúcom výsluchu odsúdeného a zástupcu ÚVTOS, pri dodržaní lehôt na prípravu verejného zasadnutia. Okresný súd taktiež postupom súladným s Tr. por. vykonal všetky potrebné dôkazy pre objektívne a zákonné rozhodnutie. Následne vyhlásené rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk.

14. Pokiaľ ide o meritum veci, okresný súd rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď vyhovel návrhu riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody na preradenie odsúdeného do ústavu s vyšším stupňom stráženia.

15. V napadnutom uznesení podľa § 176 ods. 2 Tr. por. rozviedol okresný súd všetky relevantné skutočnosti a právne úvahy, na podklade ktorých k svojmu záveru dospel. Krajský súd si uvedenú argumentáciu osvojuje a bez nutnosti jej opakovania na ňu v podrobnostiach poukazuje a pripomína, že v konaní o sťažnosti, ktoré je dvojinštančné, tvorí rozhodnutie okresného a krajského súdu jednotu, z ktorého dôvodu je nadbytočné vecne správne argumenty opakovať.

16. Sťažnostné námietky odsúdeného vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné. V tomto prípade je kľúčovým fakt, že podľa hodnotenia ÚVTOS odsúdený neplní ciele stanovené programom zaobchádzania, ktorý je súhrnom aktivít zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného, jeho primerané správanie a hodnotovú orientáciu v súlade s právami a povinnosťami ustanovenými v zákone NR SR č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch a ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu. Krajský súd primárne prihliadol na správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody, ktoré nebolo na požadovanej úrovni a v prípade ponechania odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia by negatívne pôsobilo aj na ostatných odsúdených v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Aj napriek tomu, že pedagóg prítomný na verejnom zasadnutí uviedol, že došlo k zmene správania odsúdeného v pozitívnom smere, v konečnom dôsledku ústav aj naďalej zotrúva na svojom návrhu. Neexistuje totiž záruka, s ohľadom na jeho predchádzajúce správanie, že uvedený stav polepšenia je trvalého charakteru a nie len reakciu na podaný návrh riaditeľa na preradenie do ústavu s prísnejším režimom.

17. Pokiaľ odsúdený prostredníctvom obhajcu v sťažnosti poukázal na svoju duševnú poruchu, ktorá mu bola v minulosti diagnostikovaná, je na mieste konštatovať, že nemožno problémové správanie odsúdeného vo výkone trestu a neadekvátne prejavy v jeho správaní z tohto dôvodu tolerovať alebo ospravedlňovať. Nakoniec, nie je jediným odsúdeným v predmetnom ústave, ktorý trpí zmiešanou poruchou osobnosti, čo je známe krajskému súdu z jeho úradnej činnosti. Aj krajský súd je toho názoru, že je nevyhnutné vykonať opatrenia, aby sa správanie odsúdeného stabilizovalo a v čo najmenšej možnej miere v budúcnosti opakovalo. Odsúdený svojim doterajším správaním vo výkone trestu však naplnil všetky zákonné podmienky na preradenie do ústavu s vyšším stupňom stráženia, kde aj podľa názoru krajského súdu bude možné na odsúdeného pôsobiť intenzívnejšie a v prípady potreby uplatniť ďalšie metódy zaobchádzania. Aj v ústave so stredným stupňom stráženia sú prítomní pedagógovia, s ktorými bude môcť v prípade potreby odsúdený spolupracovať a ktorý sa mu budú venovať. Aj pedagóg na verejnom zasadnutí, uviedol, že v ústave so stredným stupňom stráženia sa nachádza špecializovaný oddiel ešte s menšou kapacitou odsúdených, kde by prístup k odsúdenému bol na rovnakej úrovni.

18. Keďže aj krajský súd mal v konaní preukázané, že v prípade odsúdeného boli splnené všetky zákonné podmienky potrebné na jeho preradenie do ústavu s vyšším stupňom stráženia, tak postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného na neverejnom zasadnutí ako nedôvodnú zamietol.

19. Nad rámec vyššie uvedeného krajský súd dodáva, že okresný súd pochybil, keď u odsúdeného zmenil spôsob výkonu trestu odňatia slobody v rozpore s návrhom riaditeľa len v prípade toho trestu, ktorý odsúdený v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou aktuálne vykonáva a ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava z 13. januára 2015, sp. zn. 7T/52/2014, čo exaktne vyplýva z výroku napadnutého uznesenia.

20. Po správnom mal okresný súd rozhodnúť v súlade s návrhom riaditeľa aj o zmene spôsobu výkonu ďalšieho trestu odňatia slobody, ktorý má odsúdený ešte len nastúpiť v minimálnom stupni stráženia od 19. septembra 2022 a ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 20. septembra 2018, sp. zn. 5T/8/2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2019, sp. zn. 4To/2/2019, čo mal okresný súd následne aj riadne vyjadriť vo výroku napadnutého uznesenia.

21. Keďže uvedené pochybenie okresného súdu, ktoré je v prospech odsúdeného, ušlo pozornosti nielen prokurátora, ale aj zástupcu ÚVTOS, tak v konaní o sťažnosti odsúdeného ho už nebolo možné napraviť, nakoľko tomu bráni tzv. zásada zákazu zmeny k horšiemu (prohibitio reformationis in peius), ktorá má v sťažnostnom konaní svoju oporu v ust. § 195 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v prospech ktorej bola sťažnosť podaná. Vyjadrené inak, predmetná zásada nepripúšťa nijakú zmenu v neprospech odsúdeného, ak sťažnostný prieskum bol vyvolaný len na podklade sťažnosti, ktorú podal odsúdený vo svoj prospech.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.